SUHDANNE

Lausunto Venäjän hyökkäyksen talousvaikutuksista

Ennustepäällikkö
Markku Lehmus (ETLA)
22.3.2022

Venäjän hyökkäys Ukrainaan. Talouden vaikutusmekanismit:

- Venäjän hyökkäyksen tuoman talousshokin vaikutus voidaan koittaa pilkkoa osiin. Se on

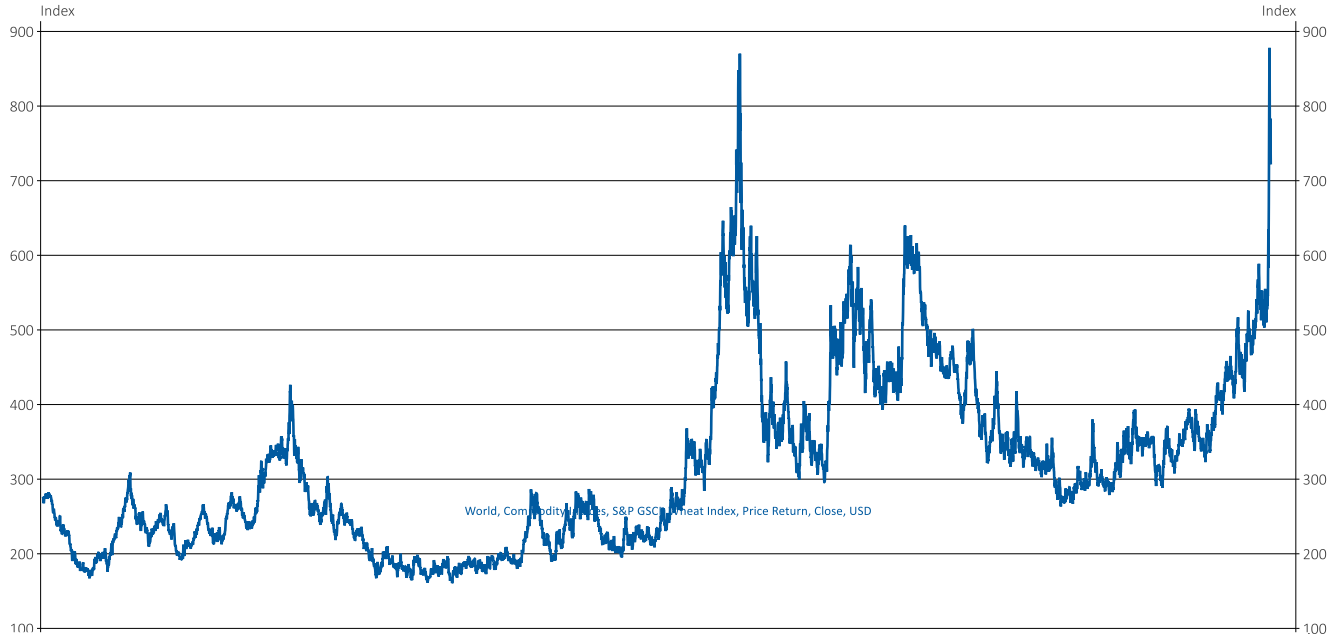
1. Epävarmuusshokki

- Tutkimusten mukaan (mm. Baker et al. 2016) taloudellinen epävarmuus vähentää bkt:n kasvua lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä. Tutkijoiden mukaan yhtäkkinen, merkittävä epävarmuusshokki voi leikata teollisuustuotannosta noin 1 prosentin ja lisätä työttömyyttä 0,25 prosenttiyksikköä.
- Epävarmuuden kasvu nipistää karkeasti arvioiden Suomen kasvua 0,1 – 0,4 ensi vuoden loppuun mennessä. Vaikutus mm. yritysten työllisyys- ja investointipäätösten sekä riskipreemioiden ja rahoitusmarkkinoiden kautta.

2. Epävarmuusshokkiin liittyy Venäjän-Ukrainan tapauksessa myös energian ja joidenkin muiden **raaka-aineiden hintojen shokki** (öljyn lisäksi mm. vehnä, maissi, nikkeli, alumiini, palladium)

- Nostanut öljyn tynnyrihintaa jo nyt noin 10-20 dollaria (yli 10 % hinnan nousu).
- Ennusteuramme öljyn hinnalle on noin 100 dollaria tänä vuonna, 93,5 ensi vuonna, mikä kiihdyttää inflaatiota. Vaikutus ostovoimaan ja siten yks. kulutukseen. Bkt-vaikutus voisi olla samaa luokkaa kuin epävarmuusshokilla (1), eli 0,1 – 0,4 prosenttia v. 2023 loppuun mennessä.

World, Commodity Indices, S&P GSCI, Wheat Index, Price Return, Close, USD

United States, Crude Oil, Brent Europe Spot Price FOB, USD

Lähde: ETLA via Macrobond & EIA

- Vehnän hinta selvässä nousussa
- Samoin raakaöljyn

Talouden vaikutusmekanismit

- **Ja vielä tärkeimpänä**

3. Pakotteista ja rajoituksista juontuva ulkomaankauppashokki

- Berg-Andersson arvioi (2020), että EU:n Venäjä-pakotteet Krimin kriisin jälkeen heijastuivat Suomen vientiin vain vähän, jopa vähemmän kuin moniin verrokkimaihin (Venäjän vastapakotteilla suurempi merkitys).
- Nyt kuitenkin pakotteiden piirissä suurempi osa vientiä, kun mukana laajemmin teknologiavientiä. Arviolta 6,9 % Suomen Venäjän viennistä olisi pakotteiden alaista vientiä (vrt. Krimin aikaiset pakotteet, 0,5 %).
- Suomen RU-viennille suurimmat pakotevaikutukset ryhmään 84 "Koneet ja mekaaniset laitteet sekä niiden osat". Toiseksi eniten ryhmään 85 "Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat".
- **Vientirajoituksia suurempi merkitys todennäköisesti pankki- ja rahoitusmarkkinapakotteilla (kuten osan venäläisistä pankeista ulossulkeminen SWIFT-viestijärjestelmästä).**
- Venäjän keskuspankin valuuttavarannon (noin 2/3:ksen) jäädyttäminen merkittävä shokki Venäjän pankkijärjestelmälle.

Talouden vaikutusmekanismit

- Etlan selvityksen mukaan Suomen vienti Venäjälle tuo kotimaista arvonlisäystä reilun 1 prosentin verran. Kauppakamarien asiakirjatilastojen mukaan sodan alettua Venäjän kaupassa tarvittujen alkuperätodistusten määrä on pudonnut 50 prosenttia verrattuna vastaavaan ajankohtaan vuonna 2021.

  - Karkeasti voikin arvioida, että Venäjän hyökkäyksen aiheuttama ulkomaankauppashokki leikkaa viennin kautta Suomen bkt:n kasvusta noin puoli prosenttia. Kun lukuun lasketaan mukaan vielä muun euroalueen vientikysynnän supistuminen Venäjä-shokin seurauksena, voi vaikutus Suomen bkt:n kasvuun olla prosenttiyksikön luokkaa ensi vuoden loppuun mennessä. (mekanismi 3)

→ **Venäjän hyökkäyksen aiheuttamat epävarmuus-, inflaatio- ja ulkomaankauppashokki voivat yhteen laskien viedä Suomen bkt:sta noin 1–2 prosenttia ensi vuoden loppuun mennessä.**